Opłata pocztowa uiszczona gotówką

ŻYCIE GOSPODARCZE

Dwutygodnik poświęcony sprawom gospodarczym Polski Zachodniej

Organ Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu.

NR. 7 — **Poznań, dnia 1 kwietnia 1939** — **ROK 18**

Wydawca i miejsce wydania: **Związek Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu**
ul. Rzeczypospolitej nr. 1 — Telefon nr. 25-95 i 48-98

Wszystkim P. T. Członkom z okazji zbliżających się Świąt Wielkanocnych ślą tą drogą

Najserdeczniejsze Życzenia „Wesołego Alleluja"

Redakcja „Życia Gospodarczego", Prezydium i Biuro Związku Fabrykantów

W czwartek, dnia 17 kwietnia 1939 r. o godz. 17-tej odbędzie się na sali Izby Przemysłowo - Handlowej w Poznaniu przy ul. Mickiewicza 31

Doroczne Walne Zebranie

Związku Fabrykantów Tow. zap. w Poznaniu

na które P. T. Członków Związku w myśl art. 10 statutu zapraszam.

Na porządku obrad:

1. Zagajenie.
2. Przeczytanie protokółu z ostatniego Walnego Zebrania .
3. Sprawozdanie z czynności Związku za rok 1938.
4. Sprawozdanie kasowe Związku i organu pt. „Życie Gospodarcze".
5. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
6. Przyjęcie bilansu i zatwierdzenie rachunku zysków i strat oraz udzielenie pokwitowania Zarządowi i Radzie.
7. Przedłożenie i zatwierdzenie budżetu na rok 1939.
8. Wybór członków, Rady i Komisji Rewizyjnej w miejsce ustępujących.
9. Wolne głosy.

Zwracam uwagę, że w myśl art. 7 statutu Związku na Walnych Zebraniach członkowie indywidualni winni brać udział osobiście, firmy zaś i Związki przez pełnomocników.

(—) **FR. MACIEJEWSKI**
prezes.

Umowa ekspedycji.

(c. d.)

Odpowiedzialność ekspedytora.

Z chwilą przyjęcia przez ekspedytora rzeczy do ekspedycji, powstaje dla niego odpowiedzialność za należyte wywiązanie się z umowy w stosunku do nadającego towar. Stan odpowiedzialności trwa aż do chwili wydania rzeczy przewoźnikowi (najczęściej przy tym ekspedytor będzie sam spełniał funkcje przewoźnika, jak to dopuszcza art. 605 kod. handl.).

Zakres odpowiedzialności ekspedytora podyktowany jest w pierwszym rzędzie treścią umowy ekspedycji i jako taki ma charakter zobowiązaniowy. Ekspedytor odpowiada więc za należyte wykonanie umowy ekspedycyjnej w granicach warunków jakie były ustalone przy jej zawieraniu.

Z mocy ustawy (art. 600) wskazuje się na odpowiedzialność ekspedytora za szkodę wynikłą z utraty, ubytku lub uszkodzenia przesyłki. Obojętne tu jest w jakiej formie dokonała się utrata, czy uszkodzenie przesyłki, oraz z jakich .przyczyn to nastąpiło, byle miało to miejsce w czasie odpowiedzialności ekspedytora, t. j. do chwili wydania rzeczy przewoźnikowi, względnie, gdy ekspedytor sam jest przewoźnikiem, do chwili wydania rzeczy osobie do odbioru uprawnionej. Odpowiada więc ekspedytor za utratę przedmiotu, gdy wyda przez pomyłkę przedmiot ekspedycji innej osobie. Odpowiedzialność będzie też miała miejsce, jeżeli ekspedytor bezprawnie zbędzie przedmiot ekspedycji przewoźnikowi (np, gdy nadający w umowie tę możliwość wykluczył), względnie gdy przedmiot ekspedycji sprzeda na licytacji. Doktryna prawa handlowego przyjmuje ponadto dość szerokie pojęcie „utraty". Utrata będzie mianowicie zachodzić nie tylko przy całkowitym zaginięciu lub zniszczeniu przedmiotu ekspedycji, ale i wtedy, gdy przedmiot ekspedycji ulegnie tak dalekiemu zniszczeniu, względnie przekształceniu, że uniemożliwione będzie jego wydanie, względnie usprawiedliwoną odmowa jego przyjęcia, oraz w wypadku gdy odzyskanie, czy odbiór rzeczy będzie połączony ze specjalnymi trudnościami. Niezależnie od tego odpowiada ekspedytor za opóźnienie w wykonaniu zlecenia. Odpowiedzialność ta gaśnie, jeżeli ekspedytor wykaże, że nie mógł zapobiec szkodzie mimo zachowania należytej staranności.

Odpowiedzialność za osoby trzecie.

Odpowiedzialność ekspedytora dotyczy nie tylko jego własnych działań, ale rozciąga się również w dość szerokim zakresie na działania i zaniechania osób trzecich.

Art. 601 k. h. wspomina o odpowiedzialności ekspedytora za osoby zatrudnione w jego przedsiębiorstwie, oraz za osoby, którymi się posługuje ekspedytor przy

wykonaniu zlecenia. Jeżeli chodzi o pierwszą grupę osób (stale zatrudnionych w przedsiębiorstwie ekspedytora), to odpowiedzialność za ich działania jest postawiona bardzo zdecydowanie. Nie zachodzi tu potrzeba, by powodując szkodę, działali oni ze zlecenia ekspedytora. Jest to przepis analogiczny do art. 145 kod. zob.

Działania drugiej grupy osób (osoby, którymi ekspedytor posługuje się przy wykonaniu zlecenia) podpadają również pod odpowiedzialność ekspedytora i to wbrew ogólnemu przepisowi art. 144 kod. zob., który wspomina w analogicznym wypadku o wyłączeniu odpowiedzialności za działania osoby trzeciej, jeżeli zleceniobiorca nie ponosi żadnej winy w wyborze osoby trzeciej. Wbrew temu przy umowie ekspedycji dołożenie należytej staranności w doborze osoby trzeciej nie zwalnia ekspedytora od odpowiedzialności za osobę trzecią, którą posługuje się on przy wykonaniu zlecenia. Powyższa odpowiedzialność ekspedytora uwarunkowana jest winą osób trzecich.

Dalszym, bardziej szczegółowym przepisem, będzie tu art. 602 k. h. Wspomina on o odpowiedzialności ekspedytora za przewoźników, przedsiębiorców przewozu morskiego, i dalszych ekspedytorów, którymi się posługuje. Tu odpowiedzialność ekspedytora znowu jest węższa, bo gaśnie jego odpowiedzialność, jeżeli przy ich wyborze dołożył należytej staranności, co zresztą sam musi wykazać. Zachodzi tu istotna różnica między pojęciem ekspedytora dalszego i zastępczego. Ekspedytorem dalszym będzie ekspedytor, któremu pierwotny zleceniobiorca powierzył wykonanie umowy ekspedycji na podstawie uprawnienia umownego, zwyczaju, bądź też zmuszony do tego okolicznościami. (art. 503, 504 kod. zob.).

Ta zwężona ustawowa odpowiedzialność nie wyklucza i tu szerszej umownej odpowiedzialności ekspedytora. Będzie to miało miejsce, jeżeli ekspedytor przejmie na siebie ciężar „delcredere", na co pozwala art. 591 kod. handl.

Granice odpowiedzialności.

Wysokość odszkodowania, do jakiego zobowiązany jest ekspedytor, normuje art. 606 k. h. W zasadzie odszkodowanie nie przewyższa zwykłej wartości rzeczy, chyba, że szkoda wynikła ze złego zamiaru lub rażącego niedbalstwa. Będzie to więc odpowiedzialność w granicach damnum emergens, przy czym zasady obliczania należy stosować jak w art. 157 i n. kod. zob. Przepis ten nie jest bezwzględny, jeżeli chodzi o rozmiar odszkodowania do jakiego zobowiązany może być ekspedytor. Umową stron można granice tej odpowiedzialności podwyższyć, obniżyć, lub zryczałtować.

Wyraźnie jednak ustawa wspomina (art. 240 § 2 kod. zob.), co wynika także z zasad dobrych obyczajów, że postanowienia umowy, że dłużnik nie będzie odpowiadał za szkodę, jaką może wyrządzić wierzycielowi rozmyślnie, są nieważne.

Art. 606 § 2 ogranicza odpowiedzialność ekspedytora przy utracie, ubytku lub uszkodzeniu pieniędzy, kosztowności, papierów wartościowych, albo rzeczy szczególnie cennych. Ekspedytor w takich wypadkach odpowiada tylko w wypadku, gdy właściwość przesyłki była mu podana przy zawarciu umowy.

Tak więc granice odpowiedzialności ekspedytora dyktowane są przez: prawo handlowe, prawo o zobowiązaniach i umowę stron.

Przedawnienie roszczeń.

W interesie stałości obrotu handlowego ustawa przewiduje dla roszczeń odszkodowawczych w stosunku do ekspedytora szczególnie krótki czasokres przedawnienia. Roszczenia te, których źródło i zakres wyżej określono, wygasają z upływem roku, choć termin ten można umową stron przedłużyć (art. 610 § 1 k. h.).

Początek przedawnienia (art. 610 § 2 k. h.) zaczyna biec od dnia doręczenia przesyłki właściwemu odbiorcy, względnie, o ile dostawa nie nastąpiła, to od chwili, w której winna była nastąpić.

W drodze zarzutu przeciw ekspedytorowi można podnieść roszczenia odszkodowawcze także po upływie roku, jeżeli w czasie tego roku wysłano do ekspedytora odpowiednią reklamację.

Szczególnych terminów przedawnienia, zawartych w kodeksie handlowym nie stosuje się, jeżeli szkoda była wyrządzona w złym zamiarze. (art. 612).

Niektórzy komentatorzy stoją też na stanowisku, że normalne okresy przedawnienia (z art. 274 i n. kod. zob.) stosować też należy przy odszkodowaniu po myśli omówionych wyżej art. 601, 602 k. h.

Odrębny, jeszcze krótszy czasokres przedawnienia (trzymiesięczny) zachodzi dla roszczeń ekspedytora przeciw przewoźnikom i i.

(rł.).

Korzyści podatkowe kupna nowego samochodu.

1. Kto w czasie od 1 stycznia 1938 do końca grudnia 1939 nabędzie nowy pojazd mechaniczny, może na podanie, wniesione do tego Urzędu Skarbowego, który dokonuje wymiaru podatku dochodowego, uzyskać za przedłożeniem zaświadczenia, przewidzianego w art. 39 ustawy o ulgach inwestycyjnych z dnia 9 kwietnia 1938 nr. 26 Dz. Ust. poz. 224, potrącenie 20% ceny samochodu od sumy wymierzonego podatku dochodowego. Podanie należy wnieść przed uprawomocnieniem się wymiaru za rok następny po nabyciu samochodu, gdyż potrącenie przysługuje przy podatku tego następnego roku.

Np. samochód kupiono w r. 1938 za cenę 10.000 zł, podatek na rok 1939 wymierzono w kwocie 3.131,— zł, 20% od 10.000 zł = 2.000 zł i te 2.000 zł umniejszają podatek na rok 1939 tak, że pozostaje tylko do płacenia 1.131 zł.

Ulga przysługuje także przy podatku z działu II ustawy (uposażeniowym) i przy podatku specjalnym od wynagrodzeń z funduszów publicznych i można ją wykorzystać (przy podatku z działu I ustawy) już przy płatności zaliczki, o ile wniesie się na czas odpowiednie podanie.

2. Kupcy i przemysłowcy, prowadzący prawidłowe księgi handlowe, mogą czasem lepiej wykorzystać ulgę innego rodzaju, mianowicie postanowienie art. 6 ust. 2 ustawy o pod. doch., który powiada:

„Prowadzący prawidłowe księgi mogą jednorazowo odpisać całkowitą wartość przedmiotu, których zwykły okres zużycia nie przekracza lat pięciu."

Wiadomo, że samochody zużywają się zazwyczaj w okresie nie dłuższym, jak pięciu lat, wobec czego nabyty samochód — tak nowy jak zresztą i starszy — można z końcem roku operacyjnego od razu spisać na koncie pojazdów mechanicznych do 1 zł, powiększając w ten sposób straty, a zatem zmniejszając dochód, co przy dochodach większych powoduje większe umniejsze-

nie podatku, niż by wynikało z art. 36 ustawy o ulgach inwestycyjnych. Poza tym nie potrzeba wnosić żadnych podań ani starać się o zaświadczenie, wyjąwszy oczywiście dowodu buchalteryjnego.

Zużywalność samochodów nawet nowych, w okresie nie dłuższym niż lat pięć, przewiduje okólnik Min. Skarbu, opublikowany w Dz. Urz. Min. Skarbu nr. 1 pod poz. 25 z r. 1939.

Według art. 37 ust. 2 ustawy o ulgach inwestycyjnych, kto dokonał całkowitego odpisania samochodu na koncie majątkowym pojazdów mechanicznych w księgach handlowych, nie może korzystać z ulgi z art. 36 ustawy o ulgach inwestycyjnych t. zn. nie przysługuje mu już potrącenie 2% ceny samochodu od sumy wymierzonego podatku.

3. Zachodzi pytanie, czy może ktoś wykorzystać ulgę przez potrącenie 20% ceny samochodu i równocześnie amortyzować normalnie t. j. np. przez 5 lat nabyty samochód. Pytanie to należy potwierdzić, ponieważ normalna amortyzacja nie jest jednorazową amortyzacją, przewidzianą w art. 6 ust. 2 ustawy o pod. doch., a tylko taka jednorazowa amortyzacja jest wyłączona.

Kupcy i przemysłowcy zatem, prowadzący prawidłowe księgi handlowe, mogą przy kupnie samochodu oprócz bonifikaty 20% odpisać na zużycie 1/5 ceny samochodu, przez co obniżka w podatku dochodowym znacznie się jeszcze zwiększa.

Na ogół jednak przy większych dochodach korzystne będzie całkowite odpisanie samochodu jednorazowo.

Jerzy Nikodem.

Pominięcie województw zachodnich w rozporządzeniu o zryczałtowanym podatku dochodowym.

Rozporządzenie Ministra Skarbu o poborze podatku dochodowego w formie ryczałtu na lata podatkowe 1939 i 1940 obowiązuje na obszarze całego Państwa z wyjątkiem województwa poznańskiego, pomorskiego, górnośląskiej części województwa śląskiego, powiatu działdowskiego, woj. warszawskiego oraz ziem odzyskanych w 1938 r.

Wyłączenie ziem Polski Zachodniej z ryczałtu nastąpiło mimo wyraźnych i wielokrotnych postulatów Izb samorządu gospodarczego tych ziem.

Ministerstwo Skarbu pominęło więc opinię zainteresowanych kół gospodarczych i nie przyznało płatnikom Polski Zachodniej tych udogodnień, z jakich korzystają płatnicy pozostałej Polski. Sprawa ta była ostatnio przedmiotem obszernej dyskusji na terenie Komisji Skarbowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu, która w tej sprawie uchwaliła następującą rezolucję:

„Komisja Skarbowa Izby Przemysłowo-Handlowej w Poznaniu dowiedziawszy się, że w rozporządzeniu Ministra Skarbu o zryczałtowaniu podatku dochodowego zostały pominięte województwa zachodnie, podkreśla z całym naciskiem, że stało się to wbrew opinii samorządu gospodarczego Polski Zachodniej, który ubiegał się o objęcie ryczałtem także płatników z tych województw.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu dokładała wszelkich starań, by ryczałt w podatku dochodowym zaprowadzony był także na terenie województw zachodnich, gdyż było to postulatem jednomyślnej opinii sfer gospodarczych reprezentowanych przez Izbę. Izba zdaje sobie sprawę z korzyści wynikających z ryczałtu dla drobnych płatników, a przy tym zryczałtowany podatek ustalony na podstawie ugód jest sprawiedliwszy od wymiaru na podstawie norm średniej dochodowości.

Pominięcie ziem zachodnich w rozporządzeniu o ryczałcie stanowi dla płatników ziem zachodnich wielką krzywdę, która nie może być uzasadniana przepisami ustawodawczymi. Komisja Skarbowa Izby podkreśla, że przeszkodą w wprowadzeniu ryczałtu nie może także być dodatek komunalny do państwowego podatku dochodowego, obowiązujący na terenie b. dzielnicy pruskiej, gdyż ustawa o państwowym podatku dochodowym upoważnia Ministra Skarbu do zryczałtowania także dodatku komunalnego. Rozporządzenie o ryczałcie — tak jak ustawa o państwowym podatku dochodowym — winno obowiązywać na terenie całego Państwa bez wyjątków. Izba P.-H. w Poznaniu dołoży wszelkich starań, by rozporządzeniem o ryczałcie były objęte również województwa zachodnie i aby w przyszłości nie dopuszczono, w żadnym razie do gorszego traktowania płatników Polski zachodniej od płatników innych ziem Polski.

W sprawie realizacji postulatów Konferencji Importowej.

Wysunięte na Konferencji Importowej postulaty, zmierzające do racjonalizacji importu wchodzą obecnie w stadium realizacji. W związku z tym zwrócono się do Ministerstwa Przemysłu i Handlu z prośbą, aby na wzór doświadczeń z Konferencji Eksportowej polecić Komisji Obrotu Towarowego badanie postępów realizacji wyników Konferencji Importowej, przy ścisłej współpracy z przedstawicielami Rady Handlu Zagranicznego.

Wprowadzenie w życie proponowanej reformy systemu reglamentacji przywozu leży w kompetencji Ministerstwa Przemysłu i Handlu i z tej strony należy oczekiwać odpowiednich posunięć i decyzji.

Postulaty z zakresu gospodarki dewizowej i kredytowej skierowane zostały do Komisji Dewizowej i Banku Polskiego. Zorganizowane życie gospodarcze ze swej strony zabierze się również do realizacji wyników w swoim zakresie. Komitet Przywozowy Rady Handlu Zagranicznego będzie musiał na tle zmienionych warunków podziału kontyngentów przywozowych zreformować swoją metodę działania, kontynuować studia nad takimi sprawami, jak minimum podziału, listy importerów, warunki, w które będą zaopatrywane w przyszłości pozwolenia przywozu, technika wyzyskiwania pozwoleń półrocznych. Izby Przemysłowo - Handlowe opracują metodę nadzoru cen importowych.

Rada Handlu Zagranicznego, jako całość, będzie nadal zajmowała się opracowaniem takich zagadnień,

jak sprawa utworzenia instytucji finansowej dla rozprowadzania kredytów eksportowych, instytucji asekuracyjnej, jak sprawa szkolenia sil fachowych, wreszcie jak współpraca z Ligą Morską i Kolonialną w zakresie własnego dostępu krajowych surowców, jak na koniec uwzględnienie w programie uprzemysłowienia Polski, wyzyskania surowców i namiastek krajowych oraz premiowania produkcji.

Sytuacja gospodarcza Polski w lutym w oświetleniu B. G. K.

W lutym oraz w pierwszej połowie marca występowały na rynku pieniężnym nadal procesy upłynniające, oparte z jednej strony na trwającym przyroście wkładów w bankach prywatnych i instytucjach oszczędnościowych, z drugiej zaś na słabszym w tej porze roku zapotrzebowaniu kredytowym. Jednocześnie zaznaczyło się większe ożywienie na rynku papierów wartościowych w postaci zwiększonych obrotów oraz zwyżki kursów, szczególnie wyraźniej dla akcyj przemysłowych. Korzystny stan płynności przyczyniał się również do utrzymania zadowalającej wypłacalności w przemyśle i handlu, natomiast mniej pomyślnie przedstawia się sytuacja finansowa rolnictwa w związku z niskim poziomem cen ziemiopłodów na rynku wewnętrznym i za granicą.

Bilans handlu zagranicznego Polski zamknięty został również w lutym znaczniejszą nadwyżką wywozu przy lekkim spadku obrotów ogólnych.

Stan produkcji przemysłowej utrzymuje się na wyższym poziomie niż przed rokiem, w porównaniu ze styczniem nastąpił jednak w lutym lekki spadek wytwórczości głównie na skutek mniejszego natężenia produkcji w górnictwie i hutnictwie. W związku bowiem ze słabszym zbytem na rynku wewnętrznym i w eksporcie kopalnie ograniczyły wydobycie węgla. Hutnictwo żelazne wykazało natomiast lepszy wpływ zamówień ze strony handlu i metalowego przemysłu przetwórczego, który przystępuje do zwiększonej produkcji w działach pracujących na potrzeby inwestycyj i budownictwa .

Wzrastające zatrudnienie w przemyśle przetwórczym oraz zapoczątkowanie niektórych robót publicznych przyczyniło się już w końcu lutego do zahamowania trwającego przez miesiące zimowe wzrostu liczby bezrobotnych, która do połowy marca wykazała spadek o przeszło 20 tysięcy.

Skarb. - Finanse

W sprawie zapalniczek przywożonych z zagranicy przez podróżnych do osobistego użytku.

Min. Skarbu zarządził okólnikiem C. 181 z 17 lutego 1939 r. L. D. IV. 3792 3 39 ogłoszonym w Dz. Urzęd. Min. Skarbu Nr 4, co następuje:

1. Przy odprawie podróżnych przybyłych z zagranicy należy zwracać uwagę każdego podróżnego na obowiązek zgłoszenia przywiezionych z zagranicy zapalniczek.

2. Zapalniczki mogą być przepuszczone, jeżeli są przeznaczone do osobistego użytku podróżnych.

Zapalniczki używane podlegają zwolnieniu od należności celnych.

3. Zaznacza się, że dla każdej osoby przybywającej z zagranicy może być przepuszczona do osobistego użytku tylko jedna zapalniczka (używana).

Pozostałe zgłoszone przez podróżnych zapalniczki powinny być w urzędzie celnym zdeponowane.

Na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej podlegają zapalniczki opłacie monopolowej, a jeżeli chodzi o zapalniczki ze złota i srebra — podatkowi. Z tych względów opłata monopolowa wzgl. podatek powinny być pobrane od każdej zapalniczki zarówno oclonej jak i zwolnionej od należności celnych.

Kwit wydany na dowód uiszczenia opłaty monopolowej lub podatku od zapalniczek, przywożonych z zagranicy przez podróżnych do osobistego użytku, zastępuje w ciągu miesiąca od daty wystawienia znaczek podatkowy na przywiezionej zapalniczce. W ciągu tego miesiąca przywiezioną zapalniczkę należy zgłosić wraz z kwitem na uiszczenie opłaty monopolowej lub podatku do urzędu skarbowego akcyz i monopolów państwowych celem zaopatrzenia zapalniczki w znaczek podatkowy.

Na przepis powyższy należy zwrócić uwagę podróżnych przy wydawaniu im kwitów.

4. Przy tranzytowym przejeździe podróżnych przez polski obszar celny do posiadanych przez nich nowych zapalniczek stosuje się warunkową odprawę na ogólnych zasadach; do zapalniczek używanych nie stosuje się w tym przypadku odprawy warunkowej i nie pobiera się zabezpieczenia celnego ani z tytułu należności celnych ani też opłaty monopolowej wzgl. podatku.

Zarządzenie to weszło w życie z dniem 20 lutego 1939 r.

W sprawie księgowania faktur.

Ministerstwo Skarbu zwróciło się do samorządu gospodarczego o wyrażenie opinii, czy zgodny z zasadami księgowości jest system księgowania, polegający na tym, że firma, wystawiając fakturę na sprzedany towar, umieszcza na niej równocześnie odciśniętą przy pomocy pieczątki klauzulę o treści następującej: „Przy przekazaniu kwoty fakturowej natychmiast po otrzymaniu towaru, bonifikujemy ....% skonta, t. j. zł ....", przy czym firma księguje fakturę na rachunku bieżącym odbiorcy towaru nie kwotą, na jaką opiewała faktura, ale kwotą pomniejszoną o to skonto, bez względu na to, czy odbiorca ze skonta skorzysta, czy też nie skorzysta.

Jakkolwiek kwota skonta wypisana jest w tekście klauzuli, odbitej przy pomocy pieczątki, to jednak od sumy fakturowej odliczona nie jest. Dopiero w przypadku, gdy klient ze skonta nie skorzysta, t. j. nie prześle w pewnym okresie czasu, wynoszącym od kilku dni do kilku tygodni zapłaty za towar, firma skonto cofa, obciążając rachunek odbiorcy towaru dodatkowo kwotą skonta.

Wypowiadając się w tej sprawie, Izba Przemysłowo-Handlowa w Łodzi dała wyraz opinii, że opisany system księgowania uważać należy za niezgodny z zasa-

dami księgowości. Zapisywanie do ksiąg sumy fakturowej o skonto pomniejszonej w momencie, gdy przyznanie owego skonta zawisło od warunku przyszłego, którego ziszczenie jest niepewne — daje fałszywy obraz wysokości obrotu w danym okresie, co uznać wypada za niewłaściwe.

Wyrok N. T. A. w sprawie odtworzenia ksiąg handlowych.

Najwyższy Trybunał Administracyjny w motywach wyroku z dnia 26. XI. 1937 r. L. Rej. 1653/36 stanął na stanowisku, że księgi odtworzone (na skutek doznanej kradzieży ksiąg zasadniczych) na podstawie luźnych dowodów rachunkowych, nie mają waloru sanującego brak pierwiastkowych ksiąg, nawet w pojęciu zapisków. Zapiski rachunkowe bowiem wtedy tylko mogą uchodzić za zdatny materiał rachunkowy, jeśli zawierają wpisy pierwiastkowe, czyli wpisy dokonywane bieżąco z odnośnymi zaszłościami gospodarczymi.

Zeznania podatkowe. - Kalkulacja dochodów.

Dochody z nieruchomości gruntowej, z budynków, przedsiębiorstw, z zajęć zawodowych, z praw majątkowych i z większego rodzaju innych źródeł dochodu z wyjątkiem dochodów z uposażeń, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę podlegają łącznemu opodatkowaniu na podstawie przepisów Działu I ustawy o podatku dochodowym. Dochody z uposażeń, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę podlegają łącznemu opodatkowaniu — lecz według przepisów Działu II ustawy o podatku dochodowym.

Do dochodów z Działu I nie należy więc doliczać dochodów z Działu II, ponieważ dochody z każdego Działu opodatkowuje się odrębnie i nie podlegają one kumulowaniu, o czym niestety z własną szkodą wielu nie wie, narażając się na progresję i podwójne opodatkowanie.

Wyrok N. T. A. w sprawie podatku dochodowego od spółki kartelowej.

W myśl wyroku NTA. z dn. 3. XI. 1938 r. L. rej. 6600/37 i 268/38 kartelowej spółce z ogr. odp., prowadzącej przedsiębiorstwo handlowe, nie służy podmiotowo zwolnienie od podatku dochodowego także w tym przypadku, kiedy umowa spółki postanawia, że nie może ona z dokonywanych czynności osiągnąć żadnych korzyści dla siebie. Kartelowe spółki z ogr. odp. podlegają — na równi z wszystkimi innymi osobami prawnymi, prowadzącymi prawidłowe księgi handlowe — postanowieniom art. 21 ustawy o podatku dochodowym (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 2, poz. 6); postanowienia tego artykułu dotyczą opodatkowania zysków bilansowych osób prawnych, zawierając jednocześnie pojęcie tych zysków.

Komunikat Izby Skarbowej w Poznaniu.

Izba Skarbowa w Poznaniu podaje, że wszystkie sprawy, dotyczące podatków: dochodowego od uposażeń, specjalnego od wynagrodzeń, wypłacanych z funduszów publicznych, od kapitałów i rent, od energii elektrycznej oraz od uboju, dla których dotychczas były właściwe urzędy skarbowe w Poznaniu, poczynając od 1 kwietnia będzie załatwiać wyłącznie urząd opłat stemplowych w Poznaniu przy ul. Dąbrowskiego 6. Wpłaty na poczet wymienionych podatków należy uskuteczniać po dniu 1 kwietnia 1939 r. w kasie urzędu opłat stemplowych w Poznaniu.

Doliczanie do obrotu przedsiębiorstwa skartelizowanego sum, uzyskanych od innych przedsiębiorstw, objętych porozumieniem kartelowym, tytułem wyrównania ceny sprzedażnej.

Ministerstwo Skarbu okólnikiem z dn. 28 lutego 1939 r. L. D. V. 2956/4/39 (Dz. Urz. Min. Sk. Nr. 6, poz. 133) podało następujący wyciąg z wyroku Najwyższego Trybunału Administracyjnego z dnia 6 grudnia 1938 r. L. Rej. 6217/35:

„Przedmiotem sporu jest kwestia, czy podlega doliczeniu do obrotu przedsiębiorstwa przemysłowego suma, uzyskana od innych przedsiębiorstw z mocy postanowień umów kartelowych z nimi zawartych tytułem wyrównania ceny sprzedaży wyrobów płatnika w wypadkach, gdy cena ta w pewnym okresie czasu była niższą od przeciętnej ceny uzyskiwanej przez wszystkich uczestników porozumienia kartelowego.

Najwyższy Trybunał Administracyjny rozważył co następuje:

Władza pozwana stanęła na stanowisku, że sumy uzyskane w powyższy sposób stanowią część przychodu brutto za sprzedane wyroby. Stanowisko to musi być uznane za trafne. Skoro skarżąca zawarła z innymi przedsiębiorstwami umowy, zmierzające m. in. także do uzyskania za swe wyroby cen równych z cenami, osiąganymi przez innych kontrahentów, to otrzymywane przez nią z tego tytułu różnice wedle intencji tych umów nie są niczym innym, jak właśnie dopłatami do pełnej ceny sprzedaży wyrobów tej różnicy, jakiej skarżąca od nabywców bezpośrednio nie uzyskała, a jaka wyrównuje ceny uzyskiwane przez nią z cenami uzyskanymi w danym okresie czasu współkontrahentów".

Sprawy socjalne.

Wpływ rozwiązania stosunku pracy bez wypowiedzenia na urlop lub wynagrodzenie urlopowe.

Pracownik w razie natychmiastowego rozwiązania z jego strony stosunku służbowego z przyczyn wymienionych w art. 32 rozp. o umowie o pracę pracowników umysłowych nie ma prawa ani do 3-miesięcznej odprawy, ani do żądania 3-mies. urlopu, ani też nie może domagać się zapłaty za brak urlopu. (Orz. z 6. IV. 1932. Rw. 470/32 O. S. P. XI, poz. 519).

W myśl art. 3 ustawy o urlopach w związku z artykułem 32 rozporządzenia o umowie o pracę pracowników umysłowych pracownik traci prawo do urlopu niezależnie od tego, czy nadużycie stanowiące podstawę zwolnienia miało miejsce przed wypowiedzeniem, czy po wypowiedzeniu posady i czy po stwierdzeniu nadużyć powodowi pozwolono przez pewien czas pracować. (Orz. z 14. X. 1931 C. 934/31).

W myśl art. 1 ustawy o urlopach do korzystania co rok z płatnego urlopu, mają prawo pracownicy „zatrudnieni na mocy umowy pracy". Skoro zatem pracownik został zwolniony z chwilą wymówienia przed upływem roku 1929, z jednoczesną wypłatą wynagrodzenia i w roku 1930 wcale w danym przedsiębiorstwie nie był za-

trudniony, to stosunek najmu pracy został z nim rozwiązany i nie może stąd domagać się w roku 1930 ani urlopu, ani wynagrodzenia za niewykorzystany urlop. (Orz. z 21. VIII. 1930 C. 697/30. Podobnie Orz. z 17 IV. 1931 C. 96/31).

W razie rozwiązania umowy przez pracodawcę bez wypowiedzenia wskutek choroby pracownika, ciągnącej się dłużej niż 3 miesiące, pracownik traci prawo do urlopu na zasadzie art. 3 ustawy o urlopach. (Orz. z 4. V. 1933, C. 391/33).

Skoro pracownik zwolniony został 31 maja 1929 na 11 miesięcy przed upływem terminu umowy zawartej na czas do 1 maja 1930, to sąd zasadnie uznawał zasądzając na rzecz tego pracownika wynagrodzenie za cały czas aż do wygaśnięcia umowy w myśl art. 39 rozporządzenia o umowie o pracę pracowników umysłowych, iż pracownikowi nie należy się wynagrodzenie za niewykorzystany urlop i powództwo jego w tej części oddalił, gdyż zasądzone wynagrodzenie pokrywa już należność z tytułu umowy w całości i także za urlop, który mógłby być udzielony podczas trwania stosunku umownego. Pracownik, który zawarł umowę na czas określony, mógłby domagać się dodatkowego wynagrodzenia, o ile urlop nie zostałby mu udzielony w czasie trwania umowy, co w danym przypadku nie zachodzi, gdyż pracownik za cały okres 11 miesięcy wolny od pracy otrzymuje już wynagrodzenie. (Orz. z 9. II. 1932, C. 1520/31. Zb. Urz. 1932, poz. 26).

Wyrok N. T. A. w sprawie zwolnienia od obowiązku ubezpieczenia.

Art. 6 rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911 z 1927 r.) wymienia szereg kategorii pracowników, którzy mogą być na własne żądanie zwolnieni od obowiązku ubezpieczenia emerytalnego pracowników umysłowych oraz od obowiązku ubezpieczenia na wypadek braku pracy. Warunki, na jakich zwolnienie następuje normuje § 12 rozporządzenia wykonawczego z 22 grudnia 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1016) postanawiając, że „zwolnienie od obowiązku ubezpieczenia w myśl art. 6 następuje z pierwszym dniem tego miesiąca kalendarzowego, w którym dana osoba zgłosiła do Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych odnośne żądanie". (w tekście pierwotnym, który zacytowano, ponieważ podówczas istniał Zakład Ubezp. Prac. Umysł. zgłoszenia należało dokonywać do tego Zakładu. Obecnie z uwagi na to, że funkcje w zakresie zgłoszenia, wymiaru składek itp. w zakresie zgłoszeń, wymiaru składek itp. w zakresie ubezpieczenia pracowników umysłowych spełniają Ubezpieczalnie Społeczne (por. § 17 i 18 rozp. z 28 grudnia 1933 r. Dz. U. R. P. Nr. 103, poz. 818) powyższy zwrot „Zakładu Ubezpieczeń Pracowników Umysłowych" należy zastąpić zwrotem „Ubezpieczalni Społecznej".

Na tle powyższych przepisów N. T. A. w wyroku z dnia 28. X. 1938 L. rej 4552/36, wypowiedział następujące opinie prawne:

1. „Zwolnienie od obowiązku ubezpieczenia osób, wymienionych w art. 6 rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych może mieć miejsce dopiero wówczas, gdy, poza ziszczeniem się innych warunków żądanie zwolnienia od ubezpieczenia zakomunikowane zostanie instytucji ubezpieczeniowej".

2. „Nie jest niezgodny z art. 6 rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych przepis § 12 rozporządzenia wykonawczego z dnia 22 grudnia 1937 r. przewidujący, że żądanie zwolnienia od obowiązku ubezpieczenia powoduje skutki prawne dopiero z chwilą podania żądania tego do wiadomości Zakładu Ubezpieczeń i że nie jest ono skuteczne wstecz".

Powyższy pogląd N. T. A. usuwa ewentualne wątpliwości, czy pracownik posiadający warunki uprawniające go do zgłoszenia wniosku o wyłączenie z ubezpieczenia normowanego przepisami cyt. rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, który dopiero po pewnym czasie wystąpi z wnioskiem o zwolnienie go z ubezpieczenia, może wnioskiem swym obejmować okres miniony m. in.: studenci wyższych uczelni, adwokaci, lekarze, inżynierowie, architekci, pochodzący z wyboru członkowie zarządów osób prawnych, oraz bliżsi członkowie rodziny pracodawcy. (GSI).

Opinia prawna Sądu Najwyższego w sprawie niezgłoszenia pracownika do ubezpieczenia.

Na tle przepisów art. 112 (Dz. U. R. P. Nr. 106/1927, poz. 911) rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych, normującego odpowiedzialność pracodawcy w wypadkach niezgłoszenia pracownika do ubezpieczenia przez Sąd Najwyższy Izby Cywilnej w orzeczeniu z dnia 14. X. 1938 r. L. C. III. 1910/36.

1. Fakt, iż pracownik umysłowy, którego pracodawca nie zgłosił do ubezpieczenia, przed swym wystąpieniem przeciwko pracodawcy o zwrot utraconych świadczeń nie zgłosił roszczenia w instytucji ubezpieczeniowej o przyznanie mu świadczenia, nie ma żadnego znaczenia dla oceny roszczeń odszkodowawczych pracownika.

2. Przepisy rozporządzenia o ubezpieczeniu pracowników umysłowych nie uzależniają zasądzenia szkód, powstałych wskutek nieubezpieczenia pracownika, od stwierdzenia przez ubezpieczalnię lub Zakład Społecznych utraconych świadczeń.

3. Czy i jaki zasiłek na wypadek braku pracy należałby się pracownikowi, wynika z przepisów powyższego rozporządzenia, jeżeli znane są fakty, od których przepisy nabycie i utratę zasiłku uzależniają. Stąd w procesie o wynagrodzenie szkody z powodu niezgłoszenia pracownika do ubezpieczenia, sąd powszechny ma obowiązek ustalić sam istotne fakty i zastosować do nich przepisy, a tylko wyjątkowo związany jest orzeczeniem, o którym mowa w art. 112 ust. 3 rozporządzenia.

Opłaty na Fundusz Pracy od wynagrodzenia uczniów.

W związku z niejednolitą interpretacją przepisów o opłatach na rzecz Funduszu Pracy, pobieranych przez uczniów, Ministerstwo Opieki Społecznej wydało okólnik treści następującej:

„Zgodnie z art. 47 Kodeksu Zobowiązań i art. 116 ust. 11 rozporządzenia Prezydenta R. P. z dn. 7. VI. 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53/468) w brzmieniu ustawy z dn. 10. III. 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 40/350) umowa o naukę jest szczególnym rodzajem umowy o pracę; wynagrodzenie więc, które uczeń (terminator) otrzymuje od swego pracodawcy (mistrza), nosi charakter wynagrodzenia za pracę i jako takie podlega opłacie, przewidzianej w art. 15 ustawy z dn. 16. III. 1936 r. o Funduszu Pracy (Dz. U. R. P. Nr. 22, poz. 163).

Wszelkie sprzeczne z niniejszym pismem okólnym wyjaśnienia i zarządzenia należy uważać za nieobowiązujące".

Stawki składek od ubezpieczenia emerytalnego i od wypadków.

Wobec wygaśnięcia z dniem 31 marca br. ulg w opłacaniu stawek od ubezpieczenia emerytalnego robotników i pracowników umysłowych jak i ubezpieczenia od wypadków zawiadamia Związek Fabrykantów P. T. Członków, że stawki te od 1 kwietnia 1939 r. wynoszą jak następuje:

I. Ubezpieczenie emerytalne:

a) robotników:

1. zatrudnionych w przemyśle i handlu wynosi: 5,3%, z czego pracodawca opłaca 1,95% a ubezpieczony 3,35%;
2. zatrudnionych w górnictwie: 5,9%, z czego opłaca pracodawca 2,25%, ubezpieczony 3,65%. (Najwyższa norma zarobkowa 72,— zł tyg.);

b) pracowników umysłowych:

	razem	pracodawca	ubezpieczony
do 400 zł mies.	8%	4,8%	3,2%
ponad 400—800 zł	8%	4%	4%
ponad 800 zł	8%	3,2%	4,8%

(przy wynagrodzeniu ponad 725 zł miesięcznie opłaca się składkę jedynie od 725,— zł);

II: w ubezpieczeniu od wypadków jednostka taryfowa wynosi od 1. IV br. 0,06 zamiast obecnej 0,055.

Jeżeli więc **wynagrodzenia** pracowników umysłowych **są płatne z góry** (t. j. w dniu 1. IV. rb. za pracę, która dopiero będzie wykonana w kwietniu), to należy od nich obliczać i potrącać pracownikom **składkę podwyższoną.**

Jeżeli zaś **wynagrodzenia** pracowników umysłowych **są płatne z dołu** (t. j. w dniu 31. III. rb. za pracę, która została już wykonana w marcu), to należy od nich obliczać i potrącać **składkę w dawnej obniżonej skali.**

Przy obliczaniu i potrącaniu składek na ubezpieczenie emerytalne **robotnicze składki za marzec,** które mają być przelane do ubezpieczalni społecznej do dnia 10 kwietnia rb., obliczać i potrącać należy **według skali dawnej — obniżonej.** Składki zaś **za kwiecień,** które przelane będą do ubezpieczalni do dnia 10 maja rb., obliczać i potrącać należy według nowej **skali podwyższonej.**

Zwrócić więc uwagę należy, że **przy wypłacie za ostatni tydzień marca** (tydzień od 26. III. do 1. IV. rb.) **należy już potrącać składkę w podwyższonej skali.**

Handel zagraniczny.

Wymiar kar za niezgodne z rzeczywistością zgłoszenie towarów do odprawy celnej.

Okólnikiem L. D. I. 2576/4/38 Ministerstwo Skarbu wyjaśniło, jak należy określać podstawę wymiaru kary w tych przypadkach, gdy w jednym i tym samym zgłoszeniu celnym podano w poszczególnych pozycjach tego zgłoszenia dane niezgodne z rzeczywistością, przy czym niezgodności te w oddzielnych pozycjach są różnego rodzaju. Poszczególne pozycje zgłoszenia celnego pod kątem stosowania represji karnej należy traktować odrębnie, wymierzając kary za niezgodności ujawnione w obrębie każdej pozycji danego zgłoszenia. Jeżeli więc w zgłoszeniu celnym ujawniono niezgodności w obrębie 3 pozycji, to każdą z tych niezgodności pod względem stosowania represji karnej należy traktować oddzielnie. Ta okoliczność, że w obrębie pozycji trzeciej zgłoszenia celnego powstała różnica na niekorzyść strony nie ma wpływu na określenie podstawy wymiaru grzywny spowodowanej niezgodnościami, ujawnionymi w pozostałych pozycjach tego zgłoszenia. Czyli, że narażone na uszczuplenie cło spowodu niezgodności stwierdzonych w obrębie poz. 1 i 2 zgłoszenia, celnego nie ulega redukcji, przy obliczaniu podstawy wymiarów grzywny, wskutek ujawnionej w poz. 3 tegoż zgłoszenia nadpłaty cła.

Pobieranie opłat manipulacyjnych przy odprawie warunkowej.

Okólnikiem L. D. IV. 3715/3/39 Ministerstwo Skarbu wydało zarządzenie celem ustalenia jednolitego trybu postępowania przy pobieraniu opłat manipulacyjnych w związku z odprawą warunkową towaru. W szczególności Ministerstwo ustaliło, że od przesyłek pocztowych odprawianych warunkowo należy pobierać opłaty manipulacyjne w wysokości 1 zł od jednej paczki, chociażby zawarte w tych przesyłkach towary były sprowadzane do kraju lub wywożone zagranicę w obrocie uszlachetniającym lub reparacyjnym. Opłaty manipulacyjne z tytułu odprawy warunkowej należy pobierać od towarów, przywożonych z zagranicy, które w oznaczonym okresie mają być wywiezione z powrotem zagranicę — przy odprawie celnej przywozowej. Natomiast przy odprawie celnej wywozowej pobierać należy opłaty manipulacyjne od towarów, wywożonych z wolnego obrotu zagranicę, które w oznaczonym okresie mają być zagranicę z powrotem przywiezione. Przy powrotnym wywozie względnie przy powrotnym przywozie towarów odprawionych warunkowo opłat manipulacyjnych pobierać już nie należy.

Cyfry i charakterystyka eksportu polskiego.

Cytujemy następujące cyfry, ilustrujące eksport z Polski:

Rok 1928 — wywieźliśmy 204.235.621 kwintali towarów na sumę 2.507.990.000 zł.

Objętościowo wywieźliśmy najmniej w r. 1936 (129.640.265 kw.). Pod względem wartości w r. 1935 (925.040.000 zł).

Rok 1937 zaznaczył się poważną poprawą. Wywieźliśmy 149.966.861 kwintali towarów na sumę 1.195.488.000 zł.

W okresie pierwszych trzech kwartałów roku 1938 wywieźliśmy przeciętnie 12.133.607 kwintali towarów miesięcznie — na sumę 93.160.000 złotych, ogółem 103.202.462 kwintali — 838.442.000 zł. Przeciętna wykazuje tu pewne cofnięcia się wobec poziomu z r. 1937 (przeciętne: 12.497.238 kwintali i 99.624.000 zl) — przewagę nad latami 1932-36, lecz do poziomu z lat 1928-31 bardzo nam jeszcze daleko.

Aby sytuację lepiej zobrazować posłużmy się wskaźnikiem praktycznym. Okaże się, że nasz eksport w r. 1937 pod względem tonażu wynosił ca 73% eksportu z 1928 r., pod względem zaś jego wartości 47%. W roku 1938 jeśli przyjmiemy, że ostatnie trzy jego miesiące utrzymują wymianę na dotychczasowym poziomie, okaże się spadek odpowiednich wskaźników do 71 i 44.

Pierwszy wniosek, jaki się z powyżej podanych zestawień cyfrowych narzuca — jest ten, że jesteśmy cofnięci silnie wstecz wobec — nie tylko poziomu handlu międzynarodowego w 1928 r., ale również wobec jego poziomu w 1937 r. — i w chwili obecnej. Nasz import

w sumarycznym zestawieniu obrotów — niedomagań eksportu, bynajmniej nie kompensuje.

Jeżeli uprzednio stwierdziliśmy, że w 1937 r. wartość naszego eksportu równała się 47% wartości tego eksportu w 1928 r. (w 1938 r. wartość ta wyniesie prawdopodobnie 43%) — to przyczyny tego stanu rzeczy szukać należy w międzynarodowym spadku cen. Ale ponadto, winę ponosi tu również nasza gospodarka. Akcja uprzemysłowienia Polski jest dosyć powolna, a wskutek tego stanu rzeczy — 42,1% naszego eksportu z 1937 r. stanowiły „artykuły w stanie prostej obróbki“, a zaledwie 15,9% „artykuły w stanie daleko posuniętej obróbki“.

Ten błąd zasadniczy naszego eksportu, wynikający z rodzimej struktury przemysłu — jest wyraźny i znany. Lecz mimo to dla jego naprawienia robi się niewiele. Wzrost wywozu towarów uszlachetnionych podniósł się w ciągu ostatnich czterech lat o 4,4% wartości. Jest to poprawa bardzo nikła, co jest tym wyraźniejsze, że w ciąu 1938 roku wartość polskiego eksportu zmniejszyła się o 4%.

Transport.

Ułatwiona odprawa przesyłek ekspresowych.

Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu podaje do wiadomości: Zarząd Kolei dążąc do usprawnienia czynności, związanych z nadawaniem do przewozu przesyłek ekspresowych, zamierza zaprowadzić częściową odprawę tych przesyłek przez samych nadawców (samoodprawa). Projektowany sposób odprawy odnosi się w pierwszym rzędzie do nadawców, nadających regularnie większe ilości przesyłek ekspresowych.

Najistotniejszą cechą nowego sposobu odprawy jest uprawnienie nadawcy do wykonania wszystkich czynności przewstępnych, warunkujących przyjęcie przesyłki do przewozu, jak prowadzenie wykazów nadanych przesyłek ekspresowych, ważenie przesyłek, obliczanie opłat przewozowych, przez co z jednej strony odciąży się personel kolejowy, z drugiej zaś strony umożliwi się nadawcom szybszą odprawę przesyłek ekspresowych. Przyczyni się to w pewnej mierze do podniesienia ogólnej sprawności i wydajności zainteresowanego przedsiębiorstwa. Szczegóły nowego sposobu odprawy oraz warunki jego stosowania zawiera wzór umowy i instrukcja dla samo odprawiaczy, które Dyrekcja Kolei rozesłała kilkunastu przedsiębiorstwom.

Przedsiębiorstwa, które zamierzają korzystać z powyżej przedstawionego sposobu odprawy, winny zwrócić się bezpośrednio do Dyrekcji Kolejowej podając przeciętną (dzienną, tygodniową lub miesięczną) ilość i wagę (w kg) przesyłek ekspresowych, nadawanych do przewozu koleją.

Nowa produkcja.

Uruchomienie fabryki metalurgicznej we Lwowie.

Nieczynna od szeregu lat fabryka „Metal“ Tow. Akc. we Lwowie została obecnie nabyta przez grupę fachowych inżynierów - przemysłowców i w najbliższym czasie zostanie uruchomiona pod firmą „Zjednoczone Zakłady Przemysłu Metalowego“. Według przewidywań kierownictwa zakładów ogólne zatrudnienie robotników i personelu dojdzie do 300 ludzi. Produkcja nowouruchomionej fabryki obejmie konstrukcje żelazne, wagonetki, wywrotki, przyczepki, windy oraz wszelkiego rodzaju wyroby kuto-lane i tłoczone. Ponadto uruchomiony zostanie oddział produkcji rur ołowianych oraz rafineria ołowiu.

Uruchomienie fabryki szkła w Ząbkowicach.

Nieczynna od długiego czasu fabryka szkła w Ząbkowicach została uruchomiona. W związku z tym znalazło w niej pracę około 300 robotników.

Uruchomienie w Radomiu fabryki nietłukącego się szkła.

W Radomiu uruchomiona została fabryka szkła niełamliwego. Zatrudnia ona na razie 50 robotników, z chwilą jednak uruchomienia montowni samochodów w Radomiu spodziewane jest znaczne zwiększenie produkcji nowozałożonej fabryki.

Podjęcie produkcji barwników helantrenowych.

Ostatnio firma „Boruta“ wypuściła na rynek serię barwników z grupy „kadziowych“ noszących nazwę helantrenowych. Przez wprowadzenie ich na rynek wypełniona została poważna luka w krajowej produkcji barwników syntetycznych, tak, że dziś polska wytwórczość barwnikarska obejmuje wszystkie ważniejsze grupy barwników. Należy ze szczególnym uznaniem podkreślić działalność Sp. Akc. „Boruta“, w zakresie usamodzielnienia krajowego przemysłu barwnikarskiego, tym bardziej, że dąży ona nie tylko do zahamowania importu, ale również do wzmożenia wywozu barwników.

Targi i Wystawy.

Targi Poznańskie zapełnione.

Jeszcze nigdy, na przestrzeni kilkunastu lat swego istnienia, Targi Poznańskie nie zanotowały tak wczesnego jak w roku bieżącym napływu zamówień na stoiska. Dość powiedzieć, że już dzisiaj — na półtora miesiąca przed datą otwarcia — przeszło 90% stoisk jest zajętych. O ostatnie miejsca ubiega się pod kilkanaście firm.

W niektórych działach, jak np. w dziale elektrotechnicznym, zarząd Targów czuł się zmuszony „obcinać metraż“, t. zn. przyznawać reflektantom stoiska o wiele mniejsze od zapotrzebowanych. Motywem tego zarządzenia była chęć dopuszczenia możliwie znacznej ilości wystawców — kosztem przestrzeni poszczególnych stoisk.

Zarządzenie to dotknęło również wystawców zagranicznych. Tak np. nie było można w pełni zaspokoić życzeń Italii, która dla eksponatów swoich 82 firm, interesujących się rynkiem polskim, domagała się przestrzeni znacznie większej od możliwej do zarezerwowania.

Fakty powyższe zapowiadają duży sukces tegorocznym Targom Poznańskim.

Udział Polski w targach i wystawach międzynarodowych w 1939 r.

Zwyczajem lat poprzednich, Państwowy Instytut Eksportowy zorganizuje w roku bieżącym kilka zbiorowych udziałów firm polskich w międzynarodowych targach i wystawach.

I tak w maju r. b. zorganizowany zostanie udział Polski w Targach Wrocławskich.

Ze względu na przybierający na sile obrót handlowy polsko-turecki jak również ze względu na szerokie możliwości zbytu wielu artykułów polskich na tym rynku, firmy polskie pod egidą P. I. E. wezmą udział w tegorocznych Targach w Smyrnie w czasie od 20 sierpnia do 20 września rb. W tym celu zostanie tam wybudowany specjalny pawilon polski. O wzięcie udziału przez Polskę w Targach Smyrneńskich starał się głównie Prezes Izby Handlowej Polsko - Tureckiej, Dr. Battaglia.

Następnie projektowany jest udział Polski we wrześniu r. b. w Międzynarodowych Targach w Białogrodzie.

W ciągu ostatnich dwu lat P. I. E. przygotowuje bardzo starannie dla polskich eksporterów rynek Indii Brytyjskich. Dla dokładniejszego opracowania eksportu, Instytut Eksportowy utworzył ponadto w najważniejszych tamtejszych ośrodkach handlowych swe agentury oraz zorganizował objazdową próbną wystawę towarów polskich. Przygotowawszy w ten sposób teren, Polski Instytut Eksportowy zorganizuje w jesieni r. b. w Indiach Brytyjskich wielką wystawę prób i wzorów.

Po zamknięciu Światowej Wystawy w Nowym Jorku, Państwowy Instytut Eksportowy przystąpi do zebrania rozległej kolekcji prób i wzorów, która, poparta odpowiednią propagandą na terenie amerykańskim, utworzy stałą wystawę przy delegaturze Instytutu w San Francisco. Przygotowując się do ostatniej imprezy, eksporterzy polscy winni już obecnie rozpocząć badania rynku stanów zachodnich U. S. A. przez nawiązanie ścisłego kontaktu w tych sprawach nie tylko z Instytutem, lecz także z delegaturą Konsulatu R. P. w Chicago, mieszczącego się w San Francisco (Kalifornia).

Wszyscy eksporterzy zainteresowani w wyżej wspomnianych targach i wystawach, winni zawczasu już zgłaszać swój udział w Państwowym Instytucie Eksportowym.

Targi Północne a Wielkopolska.

Targi Północne w Wilnie, stojące obecnie, po 10-letnim okresie prób i prac przygotowawczych, u progu nowej działalności, jako już instytucja stała, o zapewnionych materialnych i organizacyjnych środkach działania — jednym z punktów swojego programu stawia nawiązanie jak najściślejszego kontaktu ze sferami gospodarczymi Polski Zachodniej, w tym przede wszystkim Wielkopolski.

Teren Ziem Północno-Wschodnich oraz samo m. Wilno stanowią niezaprzeczalny ważny obiekt zainteresowania dla możliwości ekspansywnych sfer gospodarczych Wielkopolski. Szczególne znaczenie mają te ziemie dla przemysłu, handlu i rzemiosła wielkopolskiego, znanych ze swej twórczej inicjatywy prywatnej, rzutkości i zdecydowanej postawy w zakresie unaradawiania polskiego stanu posiadania.

Powyższe względy skłoniły Zarząd T-wa Targów Północnych do zwrócenia się z propozycją zbiorowego wystąpienia sfer gospodarczych Wielkopolski na V-ch Targach Północnych.

Różne.

W sprawie nowelizacji ustawy o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych.

Obowiązująca ustawa z dnia 22 marca 1928 r. o ochronie wynalazków, wzorów i znaków towarowych nie odpowiada niewątpliwie obecnie postulatowi ułatwienia pracy naszych wynalazców.

W celu gruntownego przestudiowania i złożenia konkretnych wniosków co do wszystkich skomplikowanych przepisów wspomnianej ustawy powołaną została przed przeszło rokiem specjalna komisja, w skład której weszli przedstawiciele zainteresowanych Ministerstw, Związku Izb Przemysłowo - Handlowych, oraz odpowiednich organizacyj gospodarczych, technicznych i zawodowych.

Komisja ta skończyła swe prace w połowie ubiegłego roku. Obecnie sprawa znajduje się w Komisji Kodyfikacyjnej.

Udział świata gospodarczego w subskrypcji Pożyczki Lotniczej.

Oświadczenie prezesa Klarnera

Prezes Związku Izb Przemysłowo-Handlowych, b. min. Czesław Klarner ogłosił następujące oświadczenie:

W chwili, gdy nad Europą gromadzą się znów groźne chmury pożogi wojennej — naród polski zachowuje spokój i pewność siebie. Źródłem tych nastrojów jest ogólna i w pełni uzasadniona wiara w dobre przygotowanie obronne, w wartość żołnierza polskiego i w dojrzałość całego naszego społeczeństwa, które wielokrotnie wykazywało, że w momentach trudnych potrafi jednoczyć całą swą wolę i ofiarność w kierunku, wskazywanym przez czynniki odpowiedzialne za politykę państwa.

Ofiarność tę wykazywał zawsze świat gospodarczy, który i dziś z pełnym zrozumieniem i entuzjazmem wita inicjatywę rządu, widząc w rozpisanej pożyczce na cele lotnicze jeszcze jeden — w długim łańcuchu przygotowań — wyraz realnej i konstruktywnej pracy nad wzmocnieniem potencjału obronności kraju.

W pracy tej świat gospodarczy, wraz z całym społeczeństwem, weźmie jeszcze wydatniejszy, niż dotychczas udział — przez najżywszą subskrypcję pożyczki.

Sekretariat Miejskiej Szkoły Przysposobienia Administracyjno - Handlowego w Poznaniu, Fr. Ratajczaka 30 (tel. 46-16) prosi o zgłaszanie wolnych miejsc i zapotrzebowania na pracę dla bezrobotnych Absolwentów Szkoły.

Subskrybujcie Pożyczkę Obrony Przeciwlotniczej!

Wydawnictwa.

ZENON ŁĄCZYŃSKI. Ustawa o spółdzielniach. Księgarnia Powszechna, Kraków - Warszawa 1939.

Omawiany krótki komentarz praktyczny posiada normalne zalety wydawnictw prawniczych. Księgarni Powszechnej: Systematyczny i przejrzysty układ, wyczerpujący całokształt przepisów zasadniczych, wykonawczych, okólników i orzecznictwa, praktyczny skorowidz, krótkie i pożyteczne uwagi w tekście, beznaganną formę graficzną i wydawniczą.

„Ustawa o spółdzielniach" dobrze będzie służyła czytelnikom i praktykom.

JANUSZ IGNASZEWSKI. Polski rynek żelaza w r. 1938. Katowice 1939.

Krótkie, a treściwe ujęcie tematu, poparte wyczerpująco statystykami, zawiera w zakończeniu przejrzyste wnioski autora.

Redakcja i Administracja: Poznań, ul. Rzeczypospolitej 1 — Redaktor odpowiedzialny: Dyrektor Franciszek Łyczywek.
Zakład i miejsce odbicia: Drukarnia Wydawnicza Fr. Krajna Spółka z o. o., Poznań, Strzałowa 2a.